･ GAZETA KRAKOWSKA

Nro 86.

Z KRAKOWA DNIA 28 PAŹDZIERNIKA 1829 ROKU WE SRODĘ.

Z Petersburga d. 25 Września D. K.

MANIFEST NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA JMCI.

Z BOŻEY ŁASKI
MY MIKOŁAY PIERWSZY
CESARZ i SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYY
i t. d. i t. d. i t. d.

Dzięki wyrokom Boskiey Opatrzności, traktat wiecznego pokoiu między Rossyią a Portą Ottomańską, został zawarty i podpisany w Adryanopolu dnia 2 (14) Września przez właściwych pełnomocników obudwu Państw.

Zna cały świat nieodzowna konieczność która iedynie mogła Nas zmusić do wzięcia broni. Podczas tey prawey woyny, przedsięwziętey dla obrony praw Naszego Państwa, Nasi wierni poddani, ożywieni zawsze gorącem poświęceniem się dla Tronu i Oyczyzny śpieszyli z ofiarowaniem Nam swych maiątków, z wspieraniem wszystkich Naszych usiłowań; i Bóg pobłogosławił Naszey sprawie.

Nasi nieustraszeni woiownicy, złożyli w Europie i Azyi, na lądzie i na morzu, nowe dowody swey bohaterskiey waleczności. Odnieśli zarazem tryumf z przeszkód, iakie stawiała natura i zaciętość rozpaczaiącego nieprzyiaciela: śpiesząc ze zwycięztwa do zwycięztwa, przebyli łańcuch gór Saganług, uyrzeli zniżaiący się szczyt Bałkanów, i niezatrzymali się, aż przed bramami Stambułu. Groźni tylko dla uzbroionego nieprzyiaciela, byli dla spokoynych mieszkańców pełni łagodności, ludzkości i dobroci.

W tych dniach walk i chwały, ciągle dalecy od wszelkiey żądzy zaborów, od wszelkiego nawet powiększenia Naszych kraiów, nieprzestaliśmy nigdy wzywać Porty o przywrócenie dobrey harmonii między dwóma Państwami. Naczelnicy woysk Naszych, po każdem zwycięztwie, pospieszali z Naszego rozkazu ofiarować iey pokóy i przyiaźń. Jednakże Nasze usiłowania w tey mierze były zawsze daremne; dopiero widząc powiewaiące Nasze chorągwie niedaleko swoiey stolicy, uznał Sułtan nakoniec, że celem Naszego postępowania niebyło wywrócenie iego tronu, lecz pozyskanie dopełnienia traktatów. Przekonany odtąd o czystości Naszych zamiarów, podniósł rękę do przyięcia pokoiu, który mu tak często był przekładany.

Pokóy ten obiecuie Rossyi szczęśliwe i pomyślne skutki; krew iey woiowników została okupiona licznemi pożytkami: przeyście Dardanellów i Bosforu, iest odtąd wolne i otwarte dla handlu wszystkich narodów świata;

bezpieczeństwo Naszych granic, szczególniey od strony Azyi, iest zapewnione nazawsze przez wcielenie do Cesarstwa twierdz: Anapy, Poti, Achałcych, Atzkur i Achałkałaki; Nasze dawnieysze traktaty z Portą, zostały przez nią potwierdzone i przywrócone do całey ich mocy; zapewnione są słuszne wynagrodzenia kosztów woiennych, i strat osobistych, poniesionych przez Naszych poddanych; plaga morowey zarazy, która tak często groziła południowym okolicom Rossyi, wstrzymana będzie na przyszłość podwóyną zaporą, za pomocą założoney przez iednę i drugą stronę linii kwarantanny na brzegach Dunaiu. Nasza troskliwość rozciągała się równie do losu ludów, wyznaiących z Nami iednę religią, a poddanych panowaniu Ottomańskiemu. Dawne przywileie Xięztw Multan i Wołoszczyzny zostały potwierdzone, a ich pomyślność została upewniona nowemi korzyściami. Prawa zaręczone Serwianom przez traktat Bukarestski, a potwierdzone konwencyią Akermańską, były ieszcze zawieszone w ich zastósowaniu; warunki te, będą odtąd wiernie zachowywane. Istnienie polityczne Grecyi, takie iak było oznaczone przez Rossyią, za zgodą wspólną z Dworami sprzymierzonemi Francyi i Anglii, zostało formalnie uznane przez Portę Ottomańską.

Te są zasadnicze podstawy pokoiu, który tę krwawą i uporczywą woynę szczęśliwie zakończył.

Czyniąc wiadomo ukochanym poddanym Naszym o tym szczęśliwym wypadku, o nowym darze błogosławieństwa Niebios spuszczonego na Rossyą, zasyłamy razem z nimi gorące dziękczynienia do Wszechmocnego, który przez Boskie swoie wyroki wyniesc raczył do tak wysokiego stopnia chwały ukochaną oyczyznę Naszą. Oby owoce tego pokoiu, rozwiiały się i pomnażały się coraz więcey, na pożytek Naszych poddanych, których pomyślność będzie zawsze pierwszym naszey stałey troskliwości przedmiotem!

Działo się w Petersburgu d. 19 Września (1 Października) roku Pańskiego 1829, a Naszych rządów czwartego.

(podpisano) MIKOŁAY.

Z Bożey Łaski
MY MIKOŁAY PIERWSZY
Cesarz i Samowładca Wszech Rossyy,
i t. d. i t. d. i t. d.

Naszemu Ukochanemu Wiernemu Stanowi Szlacheckiemu Gubernii Ekaterynosławskiey.

Powierzywszy doświadczoney gorliwości waszey ku dobru powszechnemu, pomnożenie magazynu ruchomego armii działaiącey, co się w tym roku stało istotnie potrzebnem, przez pobór przedmiotów, do składu iego wchodzących, byliśmy pewni, że nowy ten obowiązek będzie wypełniony z takąż gorliwością i taką dokładnością, iakiemiście się odznaczyli przy początkowem formowaniu samego magazynu.

Otrzymawszy teraz doniesienie Naczelnie dowodzącego armiią, zaświadczaiącego o zaopatrzeniu magazynu ruchomego we wszystkie iego potrzeby, w swoim czasie i w sposób zupełnie zadosyć czyniący, na osnowie wydanych do tego prawideł, ze szczególnieyszem zadowoleniem ponawiamy, za ten czyn pożyteczny, wszystkim, którzy byli w tem uczestnikami, oświadczenie Monarszego Naszego przyznania i uprzeymości, a szczególniey dla Was, ukochanego i wiernego Stanu Szlacheckiego Gubernii Ekaterynosławskiey, który na nowo okazał prostą miłość i poświęcenie się dla Tronu i Oyczyzny.

Zostaiemy ku Wam Cesarską Naszą łaską przychylni.

(podpisano) MIKOŁAY.

Na Jelagińskim Ostrowiu
d. 4 Września 1829 r.

Takież Reskrypta wydane były do Stanu Szlacheckiego Gubernii: Chersońskiey, Kijowskiey, Pułtawskiey, Słobodzko-Ukraińskiey, i Podolskiey.

Dnia 17 Sierpnia położono w Moskwie kamień węgielny do bramy tryumfalney, maiącey bydź wystawioną przed wiazdem Twerskim do tego miasta, na pamiątkę dni wiekopomnych Cesarza Alexandra, na pamiątkę klęsk odniesionych przez Moskwę w woynie 1812 roku, oraz na pamiątkę powstania iey z gruzów i popiołów z większą iak pierwey wytwornością i wspaniałością.

Z powodu szczęśliwego zawarcia w dniu 2 Września w Adryanopolu pokoiu z Portą Ottomańską, który uwieńczył świetny szereg zwycięztw, otrzymanych w tey sławney woynie przez oręż Rossyyski, zaniesione zostały, na pamiątkę tego radosnego wypadku, dnia 22 b. m. na Carycynem polu, w obecności N. Cesarza Jmci, J. C. Mości Wielkiego Xięcia Następcy Tronu, całego Dworu, znakomitszych Urzędników Państwa i Ministrów zagranicznych, uroczyste do Pana Boga dziękczynne modły.

Naynowsze listy z Amsterdamu donoszą że ubiegan e się nadzwyczayne, miało mieysce w dniu 5 (17) b. m., kiedy szło o zrealizowanie 3ciey i 4tey seryi 2giey sekcyi naszey pożyczki w Hollandyi, i że te nowe papiery poszukiwane były z naywiększą usilnością.

(Z Ruskiego Inwalida.)

Za odznaczaiącą się służbę w czasie teraźnieyszey woyny Tureckiey, oraz za przyniesienie naypoddańszego doniesienia o sławnym i korzystnym pokoiu zawartym z Portą Ottomańską dnia 2 Września, N. Pan mianował Flugel-Adjutanta swego z Sztabu głównego gwardyi Pułkownika Czewkina Kawalerem orderu S. Włodzimierza 3ciey klassy.

Tayny Radca i Senator Sumorakow, zasiadać będzie w czwartym Departamencie Rządzącego Senatu.

Członek gabinetowy J. C. Mości Rzeczywisty Radca Stanu Xiążę Urusów, na własną prośbę uwolnony od służby dla słabości zdrowia z pensyią 1000 rubli rocznie.

Wiadomości od Woyska działaiącego.

N. Cesarz Jmć rozkazał udzielić publiczności główną osnowę doniesienia Jenerała Porucznika Krassowskiego, dowodzącego trzecim korpusem piechoty z dnia 31 Sierpnia d. s., które odebrał od naczelnego Wodza drugiego woyska. Zawiera ono wiadomość o rozpoznaniach robionych przez Jenerała Porucznika Madatowa w tyle woysk Tureckich, rozłożonych w Szumli.

Szczegóły tego doniesienia są nowym dowodem, iak ciągle waleczni woiownicy Rossyyscy, zachowuią należną karność w kraiu nieprzyiacielskim, odznaczaią się łagodnem i umiarkowanem postępowaniem, zyskuiąc przez to zaufanie mieszkańców kraiu, którzy oddziały nasze przyymuią z niezmyśloną radością i dobrowolnie poddaią się wspaniałości zwycięzców.

Przed Szumlą w ostatnich dwóch tygodniach nic nowego nie zaszło.

Nasze przodkowe szańce i bateryie w tak obronnym znayduią się stanie, iż trzy bataliony mogą ie bronić przeciw mocnym napadom. Z tego względu nie obawiam się niczego, choćby woysko Baszy Skutarskiego, o którem donosi Jenerał-Adjutant Kisielew,

miało w kroczyć do Szumli, owszem spodziewam się w każdym razie zyskać nad niem przewagę, i będę się starał wszelkiemi sposobami ciągle ściskać nieprzyiaciela według planu przełożonego JW Panu.

Dla zrobienia potrzebnych rozpoznań w tyle nieprzyiaciela, i odcięcia dowozu żywności z Tyrnowy i Dżumay do Szumli, Jenerał Porucznik Xiążę Madatow wyruszył dnia 25 Sierpnia d. s. z drugą brygadą 3ciey dywizyi huzarów, z 1 Bugskim pułkiem ułanów i 6 działami konney artyllery z kompanii 6; przenocował niedaleko wsi Sujutlju zkąd nazaiutrz udał się przez wsie Hassan-Terszy-Kioi i Utinklar, między ktòremi zaiął stanowisko na drodze do Ruszczuka.

Odebrawszy Xiążę Madatow od mieszkańców tey okolicy pewne wiadomości, że z Rasgradu i Ruszczuka niema żadnych transportów w dródze do Szumli, udał się ze swym oddziałem dnia 27 w nocy do wsi Kassakioi, gdzie na krzyżuiącey się drodze z Tyrnowy do Szumli i Dżumai, stanął że swem woyskiem obozem. Przybywszy tu, postrzeżono natychmiast ciągnące wozy do Szumli. Wyprawiony do zabrania ich oddział rozproszył zaraz eskortę i zdobył 100 wozów z sucharami i ięczmieniem. Dowiedziawszy się Xiążę od wziętych przytem w niewolą Turków i Bulgarów, że oprócz tych, są ieszcze inne fury w drodze, wyprawił natychmiast przeciw nim szwadron huzarów; ci napadli mnóstwo opuszczonych wozów z żywnością, których nie mogąc zabrać z sobą, zniszczyli. W tymże czasie wyprawiono drugi szwadron do Dżumai; mieszkańcy tego miasta przyięli go nayuprzeymiey z chlebem i solą, zaraz, wysłali deputowanych do Jenerała Porucznika Xięcia Madatowa, dla oświadczenia swoich uczuć pokoiu i podległości. Stosownie do zapewnienia tych mieszkańców, od czasu przeyścia Bałkanu przez nasze woyska, ustały wszelkie związki i dowozy między Szumlą a Dżumai. Podczas całey wyprawy mieszkańcy wsiów na drodze leżących, zachęceni dobrem postępowaniem naszego woyska, i przyrzeczeniem, iż każdy, kto bez broni spokoynie w domu swym zostanie, równie sam iak iego maiątek, nie dozna żadney przykrości, z ufnością wychodzili przeciw Xięciu Madatow z solą i chlebem, przynosząc oraz płody swey domowey pracy, dla przedawania ich nam za bardzo niską cenę. Późniey stawili się starsi wsiów położonych o 10 i 15 wiorst od drogi, prosząc o listy bezpieczeństwa, które wspomniony Jenerał udzielił; zaufanie mieszkańców tak było wielkie, iż w czasie pochodu tam i na powròt naszego oddziału, paśli spokoynie po drodze swoie trzody, i zapewniali, że poznawszy Rossyian, produkta swoie przywiozą na przedaż aż do naszego obozu.

Dopełniwszy wyprawy, Jenerał Porucznik Xiążę Madatów ruszył dnia 29 z powrotem, a przenocowawszy w Hassan-Terszy-kioi, i zatrzymawszy się dłużey na przeciw Herekli, przybył dnia 31 do obozu.

Podczas tych rozpoznawań wzięto w niewolą 97 Turków i Bulgarów, którzy prowadzili transporta do Szumli, zdobyto około 50 koni, 400 sztuk bydła rogatego i 160 wozòw. Żywność była częścią rozdana żołnierzom na powiększenie ich porcyi, częścią zaś na mieyscu zniszczona; lecz oprócz tego wielkie ieszcze iey zapasy przywieziono do obozu, na własnych nieprzyiaciela furach.

Ponieważ przedsięwzięcie to udało się pomyślnie, mam więc zamiar zrobić wkrótce podobne, by tym sposobem przeciąć nieprzyiacielowi iedyny kanał, którym żywność z Tyrnowy w Szumli otrzymać może, i utrudzić iey dostawę wszelkiemi sposobami.

Celem dopięcia mego planu, wysyłam jutro do Tyrnowy dwóch Bulgarów, mieszkańców z okolicy tego miasta, którzy za przyobiecaniem wynagrodzeniem, ofiarowali się dobrowolnie póyść tamże, i zasięgnąć wiadomości o przygotowanych tam transportach do Szumli, szczególniey zaś o kierunku, w iakim postępuią ciągniące od Widdynu woyska Baszy Skutarskiego.

Z Paryża d. 12 Października.

Onegay powrócił Król z Compiegne do St. Cloud i zaraz odbył radę z Ministrami.

Xiężna Berry poiechała dziś do Lionu.

Król mianował Hr. Rayneval Ambassadorem swoim przy Dworze Wiedeńskim, a Margrabia, Gabriae Posłem w Szwaycaryi.

Mieszkańcy Dieppy dali dnia 6 bal dla Xcia Klarencyi. J. K. Wysokość przyiął z wilką uprzeymością zaproszenie. Bal był nader gustownie urządzony. Znayduiący się w Dieppie Anglicy zaczęli zaraz pomiędzy sobą czynić składki, dla dania nawzaiem balu dla mieszkańców.

Officerowie niebędący od kilku lat w słuźbie, maią na powrót wniść do niey.

Poseł Rossyyski Hr. Pozzo di Borgo obchodzi dziś zawarcie pokoiu z Portą odśpiewaniem *Te Deum* w kaplicy Greckiey, a w wieczór w iego pałacu nastąpi wielki dyplomatyczny obiad.

Hr. de la Ferronnays okazał wątpliwość, czyli ma przyiąć złożone przez iego przyiaciela, P. Chateaubriand, poselstwo przy Stolicy S. lecz ieszcze dnia 16 z. m. został przez niego samego w upokorzaiącym nader liście do tego zachęcony. "Nie odebrano mi (napisał P. Chateaubriand) tego urzędu, ale dobrowolnie sam go złożyłem, a zatem delikatność WPana iest przez to zaspokoiena. Uday się WPan do Rzymu, a będę tam miał przynaymniey przyiaciela następcą. Może kiedy powrócą pod WPana opiekę do Rzymu, nie iako zwalony Mocarz, którzy tam zwykli się udawać, bo nie iestem Mocarzem, ale iako pielgrzym szukaiący pociechy.„

Mały tuteyszy Dziennik Trybuna departamentowa, przestał wychodzić. Dziennik Handlowy poddiał się dopełnić iego obowiązku względem abonentów.

O wakuiące mieysce w Akademii po zmarłym sławnym Lekarzu Pelletan, ubiegaią się PP. Richerand, Larrey, Roux i Lisfranc.

P. Dubreuil, który oskarżony był, że bez pozwolenia policyi ogłosił sceny z życia Napoleona, skazany został na 3chmiesięczne więzienie i zapłacenie 500 Fr. kary.

Zapewniaią, że nieukończony przepyszny gmach na d' Orsay na przeciwko ogrodu Tuilleres, który za Cesarskiego rządu zaczęto budować i przeznaczony był dla Ministerstwa spraw zagranicznych, będzie teraz ukończony. Przeniesione do niego być maią wszystkie archiwa stanu, które teraz znayduią się w starym pałacu Soubise, aby znaydowały się bliżey dla użycia władz. Koszta na ukończenie rzeczonego gmachu zastąpione być maią z sprzedarzy pałacu Soubise.

Na małych naszych teatrach wystawiaia teraz z wielkiemi oklaskami pięc sztuk, których bohaterami są szaleńcy i wściekli ludzie. Kłos nazwał te dramata szpitalem litteratury.

Jeden z tuteyszych inwalidów 64 lat liczący, spłodził 27 dzieci, 16 synów i 11 córek; synowie byli wszyscy żołnierzami i ieszcze poczęści są. Oyciec iego liczący 89 a matka 88 lat odprawili wczoray wesele swey córki 17go dziecka.

Piszą z Elboenf i Louviers, że niektórzy tameczni fabrykanci sukien używaią z

potwierdzonym skutkiem sposobu gręblowania, przędzenia i tkania wełny bez używania oliwy i innych tłustości. Sposób ten nietylko oszczędza kosztów, ale nadto iest pożyteczny dla zdrowia robotników i niepotrzebuie zmiany dotychczasowych machin i warsztatów.

Prezydent Boyer zagaił dnia 17 Sierpnia Haitanską Izbę Reprezentantów mową, w którey za przyczyną poźnego iey tego roku zwołania wyraził nieukończenie ieszcze dotąd układów z Francyią, ale w krótce spodziewa się pomyślnego ich wypadku. Wynurzył radość swoią z powszechnie panuiącey na wyspie spokoyności i oświadczył, iż przykłada się do zwrostu rolnictwa. Daley zapewnił, iż rząd iak naytroskliwiey stara się dopełniać wszystkich obowiązków względem zagranicy. Prezes Izby odpowiedział na iego mowę w pochlebnych dla niego wyrazach.

Listy zAlexandryi pod 30 Sierpnia zapewniaią, iż między Portą i Vicekrólem Egipskim zachodzi poróżnienie, z powodu szczególniey, że nie posłał woyska swoiego przeciw Rossyianom. Mehmet Ali nie myśli wprawdzie przyśpieszyć zerwania związków z Portą, ale czyni z swey strony przygotowania. Brzegi są umacniane, woysko uzupełnione i 8000 ludzi posłał na osadę do twierdzy za pustynią na granicy Syryi.

Z Londynu d. 11 Października.

Sądzą, że iutro będą u J. K. Mci w zamku Windsorskim pokoia i nastąpi dalsze odroczenie Parlamentu.

Dnia 7 b. m. po południu w wydziale spraw zagranicznych odbyła się półczwartey godziny trwaiąca gabinetowa rada, na którey znaydowali się wszyscy Ministrowie, wyiąwszy Melvilla. Dnia 8 odbyła się druga takaż rada.

P. Roth, sprawuiący interessa Francyi miał onegday czynność z Hr. Aberdeen.

Urzędowe doniesienie o zawartym w Adryanopolu pokoiu nadeszło tu dopiero od Posła naszego w Stambule dnia 7 b. m.

Rozchodzi się wieść, że Ministrowie potaiemnie zaciągaią pożyczkę na zastąpienie kosztów wyprawy, którey cel lub powód niechcą, aby był wiadomy. Wiadomo tylko, iż w cichości uzbraiane ciągle ieszcze są okręty i że codziennie z różnych portów też odpływaią.

Na morzu Srodziemnem ma teraz Angliia 28 woiennych okrętów z 1106 dział.

Z Gibraltaru dowiaduiemy się pod dniem 24 Września, iż rząd każe burzyć wszystkie baty i budynki znayduiące się na neutralney ziemi, od czego nawet wieś Caleta na wschodniey stronie skały leżąca, nie iest wyięta. Mówią także o zmianie tam urzędników. Hiszpanie z swey strony wystawiaią na nowo warownie na granicy Gibraltaru, które podczas woyny o niepodległość przez Anglików zburzone zostały.

Wielu wychodniów Hiszpańskich odebrali dnia 6 b. m. od Lorda Prezydenta Londynu zapewnienie, iż podług oświadczenia Hr. Aberdeen mogą do Hiszpanii powrócić, ieśli zechcą wykonać przysięgę posłuszeństwa. Na zapytanie Pułkownika Valdes, czyli wychodnie muszą tę przysięgę w Hiszpanii wykonać, lub dozwolonem im będzie wykonać ią w Anglii, odpowiedział Lord Prezydent, że Hr. Aberdeen sądzi, iż tuteyszy Poseł Hiszpański takową odbierze.

Szczęśliwy postęp, iaki dotąd czyni nowy Uniwersytet Londyński, podał myśl założenia takiegoż w Manszestrze, to iest zamienienia tamecznego Instytutu Królewskiego, który naywiększe posiada dochody, na wyższy Instytut naukowy.

Angielki dobrego tonu uczą się teraz robienia trzewików; szewc bierze za godzinę nauki od iedney pani po 6 do 10 szylingów.

Dnia 31 Sierpnia o trzech kwadransach na 2gą z rana uderzył piorun w Richemond (w Ziednoczonych Stanach północney Ameryki) w dom P. John Adams i zabił iednę z iego córek i 13toletnią dziewczynę. Obie iey siostry 18 i 5cioletnia leżały razem z nią w łóżku, które zaczęło się palić, i starsza tak była opalona, iż w 5 dni umarła. Dwóch chłopców spiących w tey samey izbie niebyli uszkodzonemi. Iskra elektryczna, która wpadła kominem, zniszczyła wszystkie sprzęty, okna i suknie. Kilkanaście osób spiących na dólnem piętrze, obudziły się na trzask piorunu, ale go niewidziały.

Wiadomość o wylądowaniu Hiszpanów do Mexyku nadeszła d. 2 Sierpnia do Vera-Cruz i Jenerał Santa Ana wydał następuiącą odezwę:

" Żołnierze! Często wspominana wyprawa Hiszpańska, która wypłynęła z wyspy Kuba dla naiechania naszey ziemi, przybyła i odważyła się wysiąść do Cabo Rojo. Hiszpania obstaiąc przy źle wyrachowanym proiekcie zdobycia napowrót Mexyku, nie przestawała myśleć o sposobach do uskutecznienia go mieczem, i woysko, które teraz wylądowało, iest przednią strażą wielkiey wyprawy, która gorliwie przygotowywa. Jest to ostatni zamach, przez który ten narod chce nam wydrzeć naszą niepodległość. Żołnierze! Wiarołomni ci ludzie przymuszaią nas do walki; lecz nie unikną swey zguby bo udaiecie się na ich wyszukanie. Grożą wam śmiercią, ale wasz oręż onę im zada. Sami kłaść ich będziecie, i wasze pola, które poważyli się znieważyć nasiąkną ich krwią, tak iż niepozostanie żaden ślad ukarania, na iaki nierozsądne to przedsięwzięcie zasługuie. Przyiaciele moi! Otwiera się dla was pole sławy. Idziemy na zbieranie nowych wawrzynów. Okażmy, iż waleczność, wytrwałość, karność i posłuszeństwo są naszemi przymiotami. Pamiętaycie, że walczycie za niepodległość i wolność, i że ta myśl wzbudzi w was podwóyne męztwo do walki póki nieodniesiemy tryumfu. Któż wątpić może, iż niezwyciężycie? Żołnierze! śmierć tysiączna, gdyby była podobną, daleko byłaby znośnieyszą nad ucisk tyranów. Niepodległość lub śmierć, iest napisem na waszych chorągwiach. Niepodległość lub śmierć! iest hasłem waszem, i waszego Jenerała. (podp:) Santa Ana. „

Podobn eż mocną odezwę wydał d. 22 Lipca Dowodca 7go pułku Fr: Acre.

Jenerał Santa Ana przybył dnia 10go Lipca z woyskiem do Vera-Cruz. W cztery dni potem żądał od tamecznych kupców 50,000 dolarów na utrzymanie woyska swoiego, ale niemógł iak tylko 16,000 otrzymać. Dnia 15 włożył embargo na wszystkie okręty stoiące w porcie Vera-Cruz i wyspy Sacrificios. Dnia 22 zabronił Konsulom wywieszać znaki swoich narodów. Dnia 31 uchylił embargo. Obcy kupcy lękaiąc się powtórnego zamachu na swoie maiątki, władowali z naywiększem pośpiechem droższe artykuły na Angielskie i Francuzkie okręty, gdyż niebyło tam żadnych Amerykańskich. Jenerał Santa Ana otrzymał od rządu rozkaz i moc działania iak tylko osądzi bydź potrzebą. Na mocy tego pełnomocnictwa wydał rozkaz komorze celney, aby w opłacie od towarów nieprzyymowała papierów rządowych tylko gotowiznę. Kilkanaście Amery-

kańskich i Francuzkich okrętów z wódką i winem, których dowóz, równie iak innych oznaymionych artykułów iest po 3ch miesiącach od d. 22 Lipca zabroniony. O zaięciu Tempiko przez Hiszpanów należy tu uczynić uwagę, iż znayduią się trzy miasta tego nazwiska, z których dwa w prowincyi Vera-Cruz i nayblizsze tego miasta, czyli stare miasto Pueblo viejo de Tempico, leży o godzinę drogi od nowego handlowego miasta; pomiędzy obiema zaś płynie rzeka pół mili szeroka. Osada w Tempiko wynosiła tylko 400 ludzi, co domyślać się każe, iż nayważnieysze z obu tych miast nieznaydowało się ieszcze w ręku Hiszpanów. Zaraz po nadeyściu do Vera-Cruz wiadomości wyruszył ztamtąd Jenerał Santa Ana z 15,000 ludzi przeciw Tempiko. 3 Amerykańskie brygi zaięte zostały i zmuszone do zawiezienia 2500 ludzi na brzeg Tempiko, i obowiązane były powrócić nazad do Vera-Cruz. Wyruszyło razem lądem 600 jazdy i gdy powyższe okręty wysadziły woysko na brzeg, zbliżała się iuż ta jazda do Tempiko. — Admirał Laborde przyrzekł w odezwie wszystkim Mexykanom, którzy przeydą pod iego chorągwie, nagrodę. Lecz ani ieden nie przeszedł do nich. Zniesione dnia 31 Lipca embargo nakazane znowu zostało dnia 10 Sierpnia i trwało aż do 14. Względem Posła Amerykańskiego P. Poinsett wielkie zachodziło nieukontentowanie. — List z Vera-Cruz pod dniem 1? Sierpnia zawiera co następuie: Wyprawa Hiszpańska, która dnia 27 Lipca w liczbie 3000 ludzi przy Cabo-Rojo wylądowała, składa się po większey części z Murzynów i Mulatów. Hiszpanie głosili w odezwach pokóy i przywrócenie pokoiu, obiecywali za wszystko co będą potrzebować, płacić, a każdemu z pieszych żołnierzy, któryby do nich przeydzie, po 8, jezdcowi zaś po 15 dolarów wyliczyć. Pozostali tam przez dni kilka, a odesławszy przewozowe okręty z woiennemi do Hawanny (z ostatnich 3 tylko zostawili) udali się do starego miasta Tempico, gdzie rozpędziwszy obywateli, dotąd zostaią. Dnia 5 b. wysłali 50 ludzi na rozpoznania, lecz znieśli ich nasi nadbrzeżni kozacy aż do 1 kapitana i 3 ludzi, których żywo poymali. Dnia 4 b. m. wysłał Jenerał Santa Ana 500 dragonów z Jalapa, Vera-Cruz i Orizaba naprzód, a dnia 6 udał się morzem do Tecolutia z 1200 weteranów z różnych pułków i poszczęściło mu się wylądować ich bez żadney przeszkody. Piechota pod Landerem i Jenerałem Santa Ana, który razem iest naczelnym dowódcą wszystkich woysk, wynosi iuż do 10,000 bitnych ludzi. Dnia 12 wyruszył Santa Ana z oddziałem woyska z Tuspan; poddało mu się 1 officer i 6 żołnierzy Hiszpańskich. Bustamente, Valdivieso i wszyscy naylepsi jenerałowie udali się do woyska, i zapał tak iest wielki, iż zaledwo wyzdrowiałe osoby biorą się do oręża. Szwadron, który przybył nad rzękę w Tuspan, przepłynął z uwiązanemi u szyi pistoletami bez przeszkody na drugi brzeg. Jedna z Mexykańskich Hrabin ofiarowała na potrzebę rządu wszystkie swoie konie. Inna Dama złożyła rządowi w podarunku 2000 Fs. w papierach, a iey mąż, dawniey pułkownik, poszedł z siódmem pułkiem iako prosty żołnierz.

Gazety z Limy pod d. 22 Czerwca potwierdzaią wiadomość, że Lamar oddalony został od woyska przez Jenerała Gammar, i że ostatni pragnie zawrzeć chwalebny pokóy z Kolumbiią.

DODATEK
DO N^ro 86.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 28 PAŹDZIERNIKA 1829 ROKU WE ŚRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Reaumira.

Dzień	godzina	Barometr zreduk: na O° R.	Termometr czyli stop. zimna i ciepła	Hygrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI
Paź:		cali lin:	stopnie	stop:			
	god: 7	27 7, 591	+ 1. 0	99	Wschodni średni	Pochmurno	
	27	,, 7, 572	+ 6. 6	92	,, mocny	Pogoda	
24.	3	,, 7, 600	+ 8. 6	81	,, ,,	,, ,,	
	9	,, 7, 985	+ 2. 4	93	,, ,,	,, ,,	
	7	27 7, 994	— 0. 3	98	Wschodni słaby	Pogoda	
25.	12	,, 8, [illegible]	+ 6. 6	81	,, ,,	,, ,,	
	3	,, 8, 410	+ 9. 0	96	,, ,,	,, ,,	
	9	,, 8, 511	+ 3. 4	99	Połud [illegible] słaby	,, ,,	
	7	26 9, 488	+ 0. 0	99	Północny słaby	Pogoda	Mgła
26.	12	27 9, 403	+ 7. 9	86	Półn: Za. słaby	,, ,,	
	3	,, 9, 109	+ 9. 2	82	Północny słaby	,, ,,	
	9	,, 9, 220	+ 3. 1	98	Zachodni słaby	,, ,,	

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

Z Rzymu d. 3 Października

Dnia 30 Września NN. Królestwo Ichmość Neapolitańscy wraz z swą corką, przyszła Krolową Hiszpańską, wyiechali z Neapolu. Tegoż dnia wieczorem przybyli do Gaeta i tam zanocowali, nazaiutrz do Velleti, a wczoray do Albano, dokąd wyiechał przeciw nim Szambelan Papiezki Simone. Wczoray zaś NN. Państwo wiechali do Stolicy tuteyszey i wysiedli do pałacu Łukieskiego. Odwiedził ich zaraz Kardynał Sekretarz stanu Albani i wiele znakomitych osób złożyło im swoie uszanowanie.

Podpisane dnia 7 Września w Madrycie artykuły zaślubienia między Królem Ferdynandem Hiszpańskim i Królewną obu Sycyliy Maryą Chrystyną, zostały dnia 24 Września w formalny kontrakt zamienione, przez który podług zwyczaiu Królewna Narzeczona zrzekła się wszelkich praw do tronu Neapolitańskiego. Kościelne zaślubienie nastąpi w Madrycie.

Z Madrytu d. 2 Października.

Dworzanami przyszłey Królowey mianował Król następuiące osoby: Margrabiów Ballester i de la Roca, Barona de Mora, PP. Traxillo, Velasco, Cisneros, Aguirre Gragera, Garcini Castillo, Ajala Ponte, Ovende i Hr. Torre Pilares.

Z powodu zaślubienia sweiego i szczęśliwego wylądowania wyprawy Hiszpańskiey na brzeg Mexykański udzieli Król wiele łask. Za polityczne przestępstwa i mniemania wydane bydź ma powszechne przebaczenie; niektórym tylko osobom będzie przystęp do stolicy zabroniony. Minister spraw zagranicznych i Poseł Neapolitański przy Dworze tuteyszym Xżę Partana otrzymaią ordery Runa złotego. Ministrowie skarbu, woienny, morski i spraw wewnętrznych otrzymać maią wielkie krzyże orderu Karola, który iuż Minister sprawiedliwości posiada. Jenerałowie, Xiąże Anglona, Margr. Mon Saked i Morillo, Hr. Kartageny, będą za oczyszczonych uznani i do swych urzędów przywróconemi. Wielki krzyż orderu Elżbiety Katoliczki otrzymaią Poseł tuteyszy przy Dworze Pruskim, Jenerał major Don Luis de Cordoba i Jenerał porucznik Miranda. Brygadyerowie Barrados i Laborde będą na Jenerałów majorów podwyższonemi i otrzymaią tytuł Kastylii. Kamerjunkrami Króla mianowanemi są: Xiążęta Medina-Celi, San-Fernando, Osman, Margrabiowie Santa-Cruz, Alcanizas, Villafranca i Hr. Punon-Rostro. Don Gomez Labrador uda się w takim samem zaszczycie, iaki miał w Rzymie do Neapolu, gdzie iuż ten urząd przed stanową konstytucyą posiadał.

Wczoray, w rocznicę oswobodzenia Króla z Kadyxu, udał się 2gi batalion Królewskich ochotników do Eskurial dla czynienia służby przy Królu.

Wiadomość nadeszła do rządu o wylądowaniu wyprawy pod Brygadyerem Barradas do Mexyku ucieszyła bardzo naszych mężów stanu. Wydany został rozkaz, aby woysko wyprawy powiększone było 6 do 7000 ludzi, do których z Puerto-Rico wziętych ma bydź 1000 a z wysp Filipińskich 7 do 800 ludzi. Podpułkownik Aristizabal poiechał ztąd niedawno do Kadyxu, zkąd uda się z taynemi zleceniami rządu do Gubernatora Kuby, Jenerała Vives. Idzie rzecz, iak mówią, o przywrócenie Mexykańskiego rządu, iaki był przed rewolucyą, i polegaią na pomocy wielu znakomitych osób, którym wcześnie zapewniono tytuły i zaszczyty. Były Arcybiskup Mexykański, X. Pietro Fonte, który bawi teraz w Walencyi, otrzymał zalecenie, aby gotował się do wyiazdu do dawney swey dyecezyi.

Panuie tu wiele chorób, które zabrały iuż 5 radców i 4 prałatów.

W Murcyi ponawia się znowu trzęsienie ziemi; we wsi Torrevieja naliczono w przeszłym tygodniu 50 wstrząśnień.

Towarzystwo kapitalistów Hiszpańskich proponowało rządowi, iż chce na własne niebezpieczeństwo otworzyć kilkanaście kopalni kruszczówych, które teraz bezużytecznie w prowincyiach naszych leżą.

W Saragossie, Pułkownik nazwiskiem Villa, który z rozkazu Jenerała Hr. d' Espana miał bydź do Barcelony poprowadzony obwiesił się w nocy na prześcieradle. Był on deputowanym Stanów i odznaczał się spokoynem sprawowaniem.

Z Stambułu d. 1 Października.

Zatwierdzenie podpisanego dnia 14 Września traktatu pokoiu przez Pełnomocników Rossyi i Porty nastąpiło z strony Sułtana dnia 27 Września na wielkiey radzie u Saraskiera

na którey znaydowali się sam Sułtan, Mufty, pierwsi Ulemowie i Ministrowie. Nazaiutrz dnia 28 PP. Duhamel i Lwow, pierwszy do Erzerum, a drugi na Archipelag poiechali z uwiadomieniem o zatwierdzeniu pokoiu.

Zamknięcie Dardanallów z strony Rossyyskiey ustało od dni kilkunastu; statki bez przeszkody i przetrząsania przybywaią na Helespont. Znaczna liczba statków, a mianowicie Austryiackich, czynią przygotowania do puszczenia się za pierwszym południowym wiatrem na Czarne morze, na co otrzymały iuż firmany. Siedem Austryiackich statków naiętych zostało przez Barona Hübsch do przewiezienia do Sizopola 1081 uwolnionych jeńców Rossyyskich.

Od granic Tureckich d. 4 Października.

Do wszystkich Baszowstw państwa Ottomańskiego wyszedł z Stambułu rozkaz, a nie iak dawniey od Wielkiego Wezyra, do zaprzestania wszędzie nieprzyiacielskich kroków przeciw Rossyi, i uważania narodu Rossyyskiego iako nayprzyiaźnieyszego z Portą. Muzułmanom nakazano także naysurowiey przez Hatiszeryff, aby żyli z sobą w zgodzie i nieprześladowali tych osób, które lubo zasługuią na powszechną pogardę, ale, że zostaią pod opieką rządu, spokoynie trudnić się mogą swoiemi sprawami. Zdaie się, iż do tego rozkazu powodem było wiele zaszłych w Azyi zdrożności, których obawiano się ponowienia w Europie. Porta chce zamknąć oczy tak względem przeszłości, iako też świeżych czynów.

Serwiianie oczekuią niecierpliwie oznaymienia, przez które nakoneic przyydą do posiadłości praw, które im ieszcze traktat Akiermański zapewnił.

Norembergski Kuryer woyny i pokoiu donosi: Podług tymczasowych wiadomości od woyska Jenerała Hr. Dybicza pozostanie on z główną kwaterą w Adryanopolu, zaś Hr. Pahlen udać się ma z 12,000 ludzi do Wołoszczyzny, a Jenerał Kisielew z 8000 ludzi osadzi Multany. Jenerał Roth, podług tychże wiadomości stać będzie z swoiem korpusem między Dunaiem i Bałkanem, a 3ci korpus pod rozkazami Jenerała Krassowskiego, który znayduie się pod Szumlą, powróci za Prut. Jenerał Kisselew zatrzymać się miał pod Sofia, dla oczekiwania dalszych rozkazów. Na przyszłego Prezydenta Xięztw przeznacza wieść Jenerała Suchtelena. Komitet Bojarów zgromadza się ciągle w Bukareście i trudni się szczególniey obiorem przyszłego Hospodara. Głosy podzielone są między byłem Hospodarem Gregori Ghika i Dwórnikiem Kimpiniani; sądzą iednak, że Xżę Ghika przeważy, chociaż znayduie wielu przeciwnych sobie Bojarów.

Podług doniesień z Eginy przybył tam Prezydent Hr. Capodistrias dnia 5 Września w wieczór na fregacie Helena z Poros i z zwyczaynemi honorami był przyięty.— Przez zakonnika, który dnia 6 Września z klasztoru Jerozolimskiego do Eginy przybył, dowiedziano się, że 4000 Albańczyków wtargnęło przez wąwozy gory Oeta na równiny Turkocheri, Liwadyi i Talandi; maią oni prowadzić z sobą 3000 pociągowych zwierząt obładowanych sucharami i inną żywnością.

DONIESIENIE TEATRALNE.

Dyrekcyia Teatru ma zaszczyt donieść Szanowney Publiczności, iż kurs zimowy Widowisk Dramatycznych w dniu 3 Listopada 1829 rozpoczętym zostanie; niemniey, iż Drama Liryczne pod tytułem *Precjoza* z mu-

żyką nieśmiertelnego Karola Maryi von Weber ciąg tychże widowisk rozpocznie.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 370 Ciągnieniu dnia 28 Października 1829 roku w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

70. 43. 66. 60. 50.

Przyszłe 371 Ciągnienie dnia 4 Listopada 1829 r. przypada.

Dnia 26 *i* 27 *Października* 1829 *r.*
Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
— Pszenicy	17 —	16 —	15 —	14 —
— Żyta	11 15	10 —	9 15	9 —
— Jęczmienia	9 —	8 —	7 —	6 15
— Grochu	11 15	11 —	9 15	9 —
— Owsa	5 15	5 6	5 —	4 24
— Jagieł	17 —	16 —	15 —	14 —
— Rzepaku	24 —	20 —	18 —	16 —

DONIESIENIA.

Bractwo Miłosierdzia ninieyszym Obwieszczeniem uwiadomia Powszechność, że czyniąc zadosyć Ustawom i wszelkim Ordynacyom ściągaiącym się do porządku w przedaży Fantów in Monte pietatis zastawionych, a wczasie w tychże Ustawach i Ordynacyach wyznaczonym nie wykupionych, postanowiło tego rodzaiu fanty podać na publiczną Licytacyią, postarawszy się wprzody, aby każdy wszczególności fant przez Osoby przysięgłe otaxowany był, a takowa taxa z podpisem taxuiącego w xięgę na to przygotowaną wpisana została, ktora to Licytacyia w domu Miłosierdzia w Sali do schadzek Brackich przeznaczoney odbywać się będzie dnia 16 miesiąca Listopada 1829 r. o godzinie dziewiątey do pierwszey. Fanty maiące bydź licytowane znayduią się takowe: kleynoty, złote, srebne, korale wszelkiey wielkości, suknie męzkie i kobiece, wieyskie sukmany, gorsety, szaiówki, bielizna.

Ostrzegaią się właściciele wymienionych fantów 1mo że ktoby sobie nie życzył, aby iego fant na Licytacyi przedany był, wolno mu go będzie wykupić, a to przez ten cały przeciąg czasu, ktory się od daty obwieszczenia teraźnieyszego, aż do dnia Licytacyi wyznacza, sam tylko dzień Licytacyi wyiąwszy. 2do że to wszystko co Licytacyia nad kwotę daną ex Monte Pio wyżey podniesie, wrócone właścicielom zostanie, nadwyżka, o którą się właściciel w 6 lat niezgłosi, stanie się Bractwa własnością.

Działo się w Domu Brackim na zwyczayney Schadzce dnia 2 Października 1829 roku.

Piekarski, S. B.
Strzelbicki.

Podpisana odwoławszy w Wrześniu r. b. P. Antoniego Górskiego pełnomocnika swego do interessów Wsi Lassek obranego, ponawia teraz toż odwołanie, z oznaymieniem, iż wszelkie z kim bądź od daty odwołania czynności bezskutku pozostaną.

W Krakowie dnia 28 Października 1829 r.

Tekla z Kubeckich *Morbicerowa* wdowa.

Nro 374.

Dyrekcyia Główna
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Stósownie do Art: 124 Prawa Seymowego o Towarzystwie Kredytowem Ziemskiem ogłasza, iż Listy Zastawne sztuk 3 Lit: C. Nro 7645, 7646, 7647 wraz z dziesięcioma kuponami, skradzione zostały właścicielowi Jackowi Mandeckiemu we Wsi Muliszowie Powiecie Radomskim, Woiewództwie Sandomierskiem zamieszkałemu, który z tego powodu zaniosł żądanie do Dyrekcyi Główney, o wygotowanie dla niego nowych Listów Zastawnych; wzywa się zatem wszystkich, ktòrzyby do własności wspomnionych Listów prawa jakowe rościli, aby z takowemi do Dyrekcyi Główney w Warszawie, w przeciągu roku iednego od dnia 15 Maja 1829 roku, iako daty pierwszego ogłoszenia, niezawodnie zgłosili się, inaczey rzeczone Listy Zastawne umorzone zostaną.

W Warszawie dnia 21 Lutego 1829 r.

Za Prezesa
Radca Dyrekcyi Główney, M. *Cissowski.*
Pisarz Dyrekcyi, *Drewnowski.*